

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 13.000
Letna inozemstvo . . . » 18.000
Letna inozemstvo, USA dol. . . 25
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXXII. - Štev. 43 (1626)

Gorica - četrtek 30. oktobra 1980 - Trst

Posamezna številka lir 300

Fran Erjavec in naš čas

(Ob poimenovanju štandreške osnovne šole 19. oktobra 1980.)

Štandreška osnovna šola na Goriškem si je izbrala ime naravoslovca in pisatelja Frana Erjavca. Njegovo življenje in delo pričata, da je izbira posrečena.

ZIVLJENJSKA POT

Fran Erjavec se je rodil v Ljubljani leta 1834, umrl pa v Gorici leta 1887. Pokopan je na goriškem pokopališču. Otroška in prva mladostna leta je preživel v Ljubljani. V tej dobi se začel njegovo prvo spoznavanje narave: najprej doma, pri očetu in na domačem vrtu, pozneje pri prirodoslovcu Ferdinandu Schmidtu.

Erjavčeva literarna dejavnost pa ima svoj začetek v gimnazijskih letih. Ljubljansko realno je takrat obiskovala skupina izredno delavnih in nadarjenih dijakov, ki so se v svoji mladostni vniemi navduševali za svoje jezik in svoj narod. V sedmi šoli so začeli na roko pisati list »Vajes«. Tu so se ob medsebojnih spodbudah rajevali številni leposlovnici pravnici, tudi Erjavčevi.

Po maturi se je Erjavec vpisal na dunajsko univerzo. V skladu s svojim nagnjenjem in zanimanjem se je odločil za prirodoslovje in kemijo. Na Dunaju je deloval tudi v slovenskem dijaškem društvu in še naprej pisal. Studij je redno opravil. Najprej je eno leto služboval na Dunaju. Naslednjih enajst let je Erjavec preživel v Zagrebu, kjer je na realki predaval naravoslovje, zemljepis in nemščino. V tem času je prepotoval bližnje in daljne kraje ter nabral veliko dragocenega gradiva za svoje znanstvene raziskave. Na Hrvaškem je užival velik ugled kot vesten šolnik in strokovnjak. Zaradi svojih temeljitih in strogo znanstvenih razprav je kmalu zaslovel v znanstvenih krogih, tudi mednarodnih.

Zagrebski dobi je sledila goriška, ki je trajala šestnajst let. V Gorici je Erjavec poučeval na realni gimnaziji ter nadaljeval s svojimi naravoslovnimi izleti. Prehodil je Kras, Brda, Furlansko nižino in svet Julijskih Alp. Domov se je vračal s polno torbo rastlin, živalic in kamnov. Na svojih poteh se je Erjavec zelo rad pogovarjal z ljudmi. Zanimalo ga je njihovo življenje, predvsem pa njihov jezik. Zapisoval si je neobičajne besede, pregovore in reke. Tako se je naravoslovcu velikokrat pridružil jezikoslovec. Ob vsem tem ni zanemarjal literature.

V Gorici si je Erjavec ustvaril družino. Tudi krog njegovih goriških prijateljev se je čedalje bolj širil. V našem mestu in med našimi ljudmi se je kmalu počutil domačega. Zavzemal se je za prosvetno delo na Goriškem, od njega so prihajale številne pobude in vsestranska pomoč. Z veliko pozornostjo je spremljal dogajanje v literaturi in bil v zvezi s pomembnimi osebnostmi takratne slovenske književnosti.

Zivo se je zanimal za politične razmere na Slovenskem, čeravno sam ni bil izrazit politik. V političnem mišljenju je ostal vedno zvest slovenski in slovanski misli, ki je njega in njegove tovariše v nemala že v šolskih letih. Bivanje na Hrvaškem in v narodnostno ogroženih Goriški je dajalo njegovi politični misli širino in vedrino, kakršne marsikateri osrednji slovenski politik, zapleten v osebne spore in načelne politične boje, ni premogel.

Erjavec je ostal v Gorici do smrti, to je do svojega trinpetdesetega leta.

NARAVOSLOVEC IN PRIPOVEDNIK

Erjavčeva življenja se jasno odraža v njegovem mnogostranskem delu. Že prvi spisi, objavljeni v Vajah, napovedujejo Erjavca naravoslovca in pripovednika. Ta srečna združitev je dala vrsto odličnih, umetniško slikovitih in strokovno neoporečnih prikazov živalskega sveta, kakršni so Zaba, Mravlja in še kak drug živalski portret. Pozneje se je Erjavec posvetil sistematičnemu pisanju ljudske zoologije. Najimunitnejši tovrstni izdelki so Domače in tuje živali v podobah, Naše škodljive živali in podobni besedi in vrsta samostojnih naravoslovnih spisov. Nemaljniva vrednost Erjavčevih opisov narave je v tem, da so daleč od suhega strokovnjakar-

stva in da poudarjajo razmerje med človekom in naravo. Z leposlovno naravoslovnimi in poljudno znanstvenimi spisi je Erjavec oral ledino v našem slovstvu.

V samo leposlovje spada vrsta Erjavčevih povesti, med katerimi izstopajo značajevka Avguštin Ocepel, zabavna in razgibana povest Huzarji na Pollici in vzgojno poučna pripoved Ni vse zlato, kar se sveti, za nas še posebej zanimiva, ker se dogaja v naših krajih. Erjavčeva pripovedna proza se odlikuje po zanimivi zgodbi, humorju in stvarnosti.

In končno — Erjavčevi potopisi. Tudi tu pisatelja bolj kot natančen popis poti in geografije zanima človek. Pripoved poživlja s šaljivimi prizori, kritičnimi opazkami in anekdotami, da postane sočna in privlačna. Taki so npr. potopisi Pot iz Ljubljane v Šiško, Eno noč na Kumu, Na kraški zemlji.

Nadvse pomembno je tudi Erjavčeva znanstveno delo. Med številnimi znanstvenimi (nadaljevanje na 2. strani)

Zaupnica italijanski vladi

Poslanska zbornica je v soboto 25. oktobra izglasovala zaupnico novi Forlanijevi vladi. Zanj se je izreklo 362 poslancev (DC, PSI, PSDI, PRI), Južni Tirolci in Dolina Aosta, 9 liberalcev se je vzdržalo, proti pa je glasovalo 250 poslancev (PCI, Unione proletaria, neodvisna leвица, radikali in misovci).

Pred glasovanjem je Forlani v programski izjavi omenil tudi Slovence. Dejal je: »Za slovensko jezikovno skupnost nameravamo predložiti organski zaščitni ukrep na osnovi posebne komisije, ki je bila v ta namen ustanovljena, v tesni povezavi z deželno Furlanijo-Julijsko krajino.«

Forlani ni omenil izpada glavnega tajnika PSI Craxija zoper papeža v zvezi z ljudskim glasovanjem o splavu. Dejal je le, da je odgovornost vlade različna od odgovornosti strank, ki jo sestavljajo. In kaj je dejal Craxi med razpravo o programskih izjavah Forlanija? Opozoril je na dva referenduma o splavu, ki so ju sprožili italijanski katoličani, kar da lahko povzroči v italijanski družbi resne rane. Dolžnost Cerkev bi bila, da ne poziva državljanov zoper državne zakone. Pri tem je spregledal Kristusove besede »Boga je treba bolj poslušati kot ljudi.« In umor še nerojenega bitja Bog prepoveduje prav tako kot bitja, ki že samostojno živi. Craxi se je tudi spril nad »tujega« papeža Wojtyła. Omenil je nekega komentarista, ki je ob izvolitvi sedanjega papeža dejal, da ostaja nevarnost, da bo novi papež vodil Italijo s poljskimi očmi.

Nenavadni Craxijev izpad je prisilil tajnika DC Piccolija, da je nastopil v zaščito papeža. Papež ne more biti tujec v Italiji, saj pripada Cerkev, ki je univerzalna. Craxi bi moral vedeti, da spada k svobodi človeka tudi svoboda verovanja in svoboda delovanja Cerkev. Če Cerkev uči nekaj, kar ni v skladu z državnimi zakoni, je to njena pravica, ki se je ne sme krati. DC se je dosledno borila in se bo dosledno borila proti zakonu o prekinitvi nosečnosti. Ni proti ustavi, tudi ne fanatizmu, če Cerkev brani življenje.

Na Južnem Tirolskem je prišlo do vrste atentatov, ki pričajo, da nekateri niso zadovoljni s trenutnim stanjem v deželi. V Meranu je eksplodirala bomba na gradbišču stanovanjskega bloka, ki je povzročila le majhno gmočno škodo, pa zato tem večji preplah. Odkrili so še dve drugi bombi, ki pa nista eksplodirali. V kostnici v Burgeisu v dolini Vinschgau (Val Venosta), kjer so pokopani italijanski vojaki iz prve svetovne vojne, so našli v košu za smeti 10 kilogramov dinamita, ki pa k sreči ni eksplodiral. Na kraju atentata so našli letake, ki jih je pustila nemška teroristična organizacija »Tirols«. V njih se zahteva pravica do samoodločbe Tirolske. Iste letake so našli tudi ob grobnici senatorja Tolomeia, v času fašizma velikega raznarodovalca nemško govorečih Tirolcev.

Slovesen zaključek škofovske sinode v Rimu

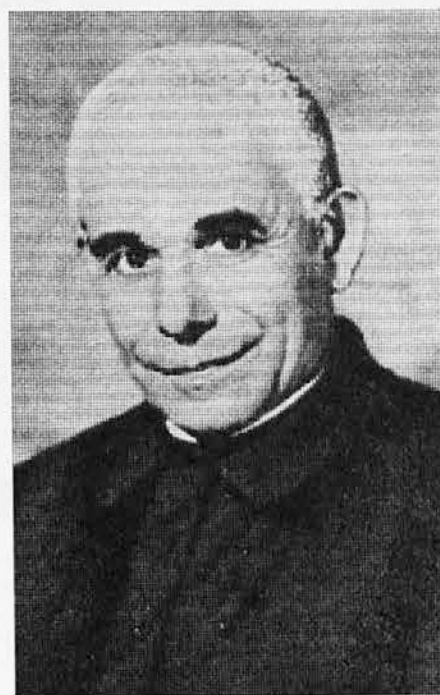
S slovesnim »Tebe Boga hvalimo« se je v soboto 25. oktobra zaključila v Sikstinski kapeli v Vatikanu sinoda škofov, ki je trajala polnih 30 dni. Udeleževalo se je je 216 škofov, med opazovalci pa je bilo 16 družinskih parov. Msgr. Tomko, po rodu Slovak, je med zaključno slovesnostjo prebral »Poslanico krščanskim družinam v sodobnem svetu«.

POSLANICA SINODALNIH OČETOV

Vsebuje štiri glavne dele. Prvi govori o položaju družin v celotnem svetu. Marsikje silna beda ovira mlade ljudi, da se morajo celo odpovedati svoji pravici po lastni družini. V drugem delu je predstavljen božji načrt o zakonu in družini. Tu se poslanica soočuje z urejanjem rojstev v duhu okrožnice Pavla VI. »Humanae vitae« iz leta 1968. Tretji del pojasnjuje, kakšen naj bi bil odgovor krščanskih družin na božji načrt. V četrtem delu pa je govora o odnosu med Cerkvijo in družino. Vse, kar je povedano o družini in zakonu, se da strniti v dve besedi: ljubezen in življenje.

Poslanica odločno odklanja protispolčetna sredstva, sterilizacijo, splav in evtanazijo (umor iz usmiljenja) ter obsoja ustanove in vlade, ki se tega poslužujejo ali predlagajo. Čeprav je za verne zakonce dostikrat težko držati se božjih postav in nauka Cerkev, pa je treba ta nauk ceniti in spoštovati ter se opirati na Kristusovo milost.

Poroka je povezava ljubezni z medsebojnim darovanjem, zato je posredovanje življenja neločljivo z zakonsko zvestobo. Življenje v zakonu mora biti človeško, celostno, izključno in odprto za nova življenja. Zakonci morajo biti orodje in služabniki Kristusovi in oprti na njegov križ, ko gre

Bl. Luigi Orione, ustanovitelj kongregacije Malega dela božje Previdnosti

za težke zahteve kot so spolna zdržnost, vsaj občasno, za urejanje rojstev. Vendar naj pa nihče, ki teh zahtev morda ne spoznjuje, ne izgubi poguma.

Ko govori poslanica o položaju družin po svetu, ki so izpostavljene bedi in nasilju vseh vrst, obtoži vlade in mednarodne ustanove, ki ne spoštujejo družinskih pravic, družinske intimnosti, verske svobode, odgovornega očetovstva in vzgoje otrok. Pogosto se na družine prelaga reševanje družbenih, gospodarskih in demografskih problemov, ki so tako prisiljene uporabljati nemoralna sredstva.

Končno poziva sinoda škofov, naj se

družinske pravice — omenjenih je štiri- najst — predložijo Združenim narodom, da jih zakonijo in razglasijo za splošno veljavne.

PAPEZEVE SMERNICE

Ob svojem govoru v Sikstinski kapeli je sv. oče pozval teologe, naj pomagajo škofom pri uveljavljanju okrožnice »Humanae vitae« glede urejanja rojstev ter prispevajo, da bodo osebe dobre volje nauk Cerkev vedno bolj razumele.

Duhovniki naj podpirajo zakonce doumeti, da nauk Cerkev ni nek ideal, ki se ga da le po stopnjah doseči, ampak božja zapoved, ki zahteva, da se težave premostijo.

Ločencem, ki so se znova poročili, je treba pomagati, da se ne bodo čutili ločeni od Cerkev. Smejo prejemati tudi sv. obhajilo, če živijo v zakonu vzdržno, odpovedujoč se svojskim zakonskim dejanjem.

Zena v svojstvu matere ne sme biti prisiljena, da dela izven doma. Plača mora biti taka, da lahko žena ves čas posveti družini.

IZJAVE NADSKOFA SUŠTARJA

Na vprašanje časnika radia Trst A, kako gleda na opravljeno delo zadnje škofovske sinode, je ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. A. Suštar dejal, da je pomen sinode zelo velik, ves svet je bil opozorjen na pomen družine. Okrožnica »Humanae vitae« je dobila svojo potrditev, toda hkrati je Cerkev pokazala izredno razumevanje za zakonce v stiski. Izrednega pomena je razglasitev pravic družine. Sv. oče naj bi čimprej pripravil novo okrožnico o družini. Sedaj pripravlja svojo drugo okrožnico o usmiljenju, ki naj bi bila objavljena na letošnji praznik Kristusova Kralja 23. novembra.

NOVI BLAZENI

Naslednji dan, v nedeljo 26. oktobra je sv. oče v koncelebraciji s sinodalnimi očeti v baziliki sv. Petra slovesno razglasil za blažene tri Italijane, ki so veliko dobrega storili v okolju, v katerem so živeli.

Najbolj znan je duhovnik Luigi Orione (1872-1940), ustanovitelj Sinov božje Previdnosti. Bil je velik prijatelj Poljske. Po vsem svetu je odprl zavetišča za otroke, telesno ovirane, sirote, reveže, težko in neozdravljivo bolne. Neomajno je zaupal v božjo Previdnost. Odlikoval se je po izredni ljubezni in preprostosti. Bil je resničen božji težak, je o njem dejal v nedeljski pridigi Janez Pavel II.

Bartolo Longo (1841-1926) je bil laik, izredno predan Cerkvji in sv. očetu. Njegovo življenjsko delo je bazilika rožnovenske Matere božje v Pompejih pri Neaplju, kjer je tudi pokopan. Iz ljubezni do Marije je v molku prenašal nadloge in obrekovanja vseh vrst.

Redovna sestra Marija Sala (1829-1891) je bila v kongregaciji sester Marcellin tiha vzgojiteljica zaupane ji mladine: »Od nje naj se naučijo, je dejal sv. oče, zlasti redovnice biti vesele in velikodušne pri delu, čeprav je to skrito, enolično in ponižno.« V opoldanskem nagovoru je papež še enkrat omenil svojsko osebnost treh blaženih, nato pa je označil sklepe pravkar zaključene sinode škofov za resničen dar edinstvi v Sv. Duhu, za katerega Cerkev ne neha prositi.

LEV DEDELA

Ob Vseh svetih in spominu vernih duš

Vsi sveti niso dan temé, temveč dan svetlobe. Na grobove padajoče orumenelo in uvelo listje, mračne poznega letnega časa, ki pošilja na polja in gozdove več senc kot sonca, prve neizprosne slane in sneg že skoraj v nižine, sicer ustvarjajo vtis temnega praznika, praznika smrti, odmiranja in žalosti.

Vendar so vsi sveti in prazniki vernih duš svetli spominski dnevi povezave med živimi in mrtvimi, ki za naše pokolenje in za vse naslednje rodove v resnici niso nikoli umrli. Morda v dobi, polni bučnega lova za konkretnim, razumarskim, trenim, materialnim, otipljivim, preveč pozabljamo na tiste, ki so se iz naše dnevne svetlobe odmaknili v nam skrivnostna in neznanja prostora nadbivanja.

Sence in mrak naj ne bodo tista pregrada, ki preprečuje, da bi jim podali roko, njim vsem, številnim svetnikom, bojevnikom za dobro in resnico, požrtvovalnim in herojskim ženam, vzglednim in odločnim možem, vedno pripravljenim, dati vse, tudi življenje, za resnico in pravico, za svobodo božje besede, za ljubezen in za čistost in premočrnost vseh tistih mnogih, mnogih človeških pokolenj, katerim smemo tudi sami pripadati.

V današnji dobi je že skoraj zatonila v pozabo tista nadvse človeška filozofija sobivanja živih in mrtvih. Številni kulturni krogi, verstva in družbena izročila so mrtvim odmerjala izrazit in odločen pomen. Le-ti, skriti v nezemeljsko, odmaknjeni iz našega življenja, iz našega konkretnega vsakodnevnega trenutka, so bili razsodniki bivanja, usmerjevalci rodov, kažipotni pravičnega razvoja človeka in družbe.

Seveda so obtičale v razvoju vse tiste skupnosti, pri katerih se je spominjanje mrtvih in njihovo pravilno vključevanje v tvornost časa izročevalo v češčenju smrti, v mistično češčenje umiranja in temé, žalosti in obupa; zadržile so si zanko

okoli vratu bivanja.

Možna je namreč le pravilna mera v odnosu med mrtvim in živim. Tedaj mrtvo nikakor ni mrtvo, temveč bistvena življenjska izkušnja starodavnih rodov, ki tudi nas vodi po pravi poti, nas uči in vzpodbuja. Vendar moramo to pot prehoditi sami. Ne moremo je prepustiti mrtvim, ki so jo že davno prehodili, da jo še enkrat prehodimo tudi sami.

Prav krščansko versko izročilo je veliko izročilo življenja, ki v vseh prostorih bivanja premaguje smrt. Zato mrtvi v resnici niso mrtvi, temveč posebna oblika bivanja, presunljiva kot božja ljubezen. Tudi ta nikoli ne umre. Padajoče jesensko listje je le prevara, ki ne sme postati samoprevara. Za mračno in mrzlo zimo pride vedno pomlad, vstane vedno novo življenje. Za smrtjo se rodi Vstajenje.

Tudi zaradi tega so vsi sveti, četudi dan spomina na naše drage, odmaknjene pokojnike, svetli dnevi, ki govore ne le o moči spomina, temveč o sili večnega življenja, v katerem nismo nikoli umrli, temveč si, živi in mrtvi, podajamo roko iz časa v čas, iz rodu v rod, v bivanju, ki smrti ne pozna.

Na levi
bl. Bartolo Longo,
na desni
Marija Ana Sala

Fran Erjavec

(nadaljevanje s 1. strani)

nimi spisi so zlasti važne razprave iz območja malakologije ali vede o mehkužcih. Zasluzno delo je Erjavec opravil kot pisec slovenskih šolskih knjig. Ob koncu šestdesetih let je z zakonom o šolstvu postala slovenščina učni jezik v osnovni šoli. V srednje šole si je utrla pot šele pozneje — tudi po zaslugi slovenskih politikov, ki so se za to trdo borili. V kratkem času je bilo treba preskrbeti učbenike v slovenskem jeziku. Erjavec se je takoj lotil dela z isto zavzetostjo, ki ga je vodila pri delu na drugih področjih, saj je takratni slovenski kulturi povsod primanjkovalo delavcev.

DVE MISLI NAM ZAMEJCEM

To je lik človeka, ki je pred sto leti hodil po goriških ulicah in po goriških vaseh, učnega popotnika, ki je na svojih številnih poteh spoznal vso našo deželo, moža, ki ni pogljal iz naših tal, a se je začuda hitro in globoko vživel v stvarnost slovenskega ljudstva na Primorskem.

Kaj lahko Fran Erjavec pove slovenskemu človeku ob koncu 20. stoletja, kaj še posebej nam zamejcem? In kaj naši mladini? Morda bi iz celotnega Erjavčevega sporočila ob tem prazniku štandredške šole izluščili dvojce misli.

Prva je v zvezi z Erjavčevim ljubeznivo do narave. Samo človek, ki spoštuje naravo in vse, kar v njej živi in se razvija, samo kdor z ljubeznivo odkriva njene skrivnosti, jo lahko upodobi tako, kakor jo je upodobil Erjavec.

Danes veliko govorimo in pišemo o ekološkem vprašanju. V dušnem ritmu sodobnega življenja narave skorajda ne poznamo več, nimamo časa zanjo ali pa jo teptamo in uničujemo v imenu nekega napredka, ki ga v resnici ni. Topla Erjavčeva beseda nas nevsiljivo navdušuje za pristne in preproste stvari in za vse, kar je v naravi lepega in dobrega. Utrjuje nas tudi v zavesti, da je treba naravo ceniti in varovati.

Ko prelistavamo Erjavčeve knjige, se nam nehoti poroditi še druga misel. Erjavec in drugi naši pisatelji so v svoji mladosti obiskovali samo nemške šole. To je pomenilo, da so si morali najrazličnejše znanje od osnovne šole do univerze oblikovati v tujem jeziku. Koliko trdne volje, globokega prepričanja, dela, vaje je bilo treba, da so našli ustrezno besedišče in ustvarili domačo leposlovno in znanstveno prozo.

Podobno se je pozneje dogajalo pri nas, v času med obema vojnama, ko so našim učencem in dijakom vsiljevali tuj jezik in tujo učnost. In vendar so Erjavčeva in poznejše generacije kljub tedanjim razmeram znale ne samo ohraniti, temveč tudi lepo izoblikovati materin jezik.

Pri tem se nam samo po sebi vsiljuje vprašanje: Koliko naših izobražencev se danes lahko ponaša s tako čistim in lepim jezikom? Pa imamo osnovne in srednje šole v svojem jeziku, imamo tečaje, radio, televizijo, knjige, revije, časopise.

JEZIK — POROSTVO NASEGA OBSTANKA

Narodno zavest ohranjamo predvsem z jezikom. Zato bi ga morali negovati in ceniti kot veliko dragocenost, ki so nam jo naši veliki možje izročili v poroštvo našega obstanka.

Naš jezik se je prebil skozi hude čase in se je ohranil. V dobi najhujšega pritiska in preganjanja so nam ga hoteli nasilno vzeti in bi ga bili tudi izgubili, da ni bilo primorsko ljudstvo dovolj trdno in zavedno. Mar ga bomo danes, v boljših in ugodnejših razmerah, osiromašili, popačili in potujčili, ali si ga morda celo sami pripravili. Pravijo, da narodu lahko vse vzameš, pa ni še nič izgubljeno, če pa mu vzameš jezik, mu vzameš vse.

Fran Erjavec je v nekem pismu tri leta pred smrtjo zapisal: »Za narodovo največje svetinjo, za največje dobro smatram jaz tisto, ki enkrat izgubljeno, je izgubljeno za vse veke. In tako dobro je jezik.«

ERJAVČEVA DEDIŠČINA

Po tem zaslužnem možu so štandredški učenci, njihovi učitelji in starši pomenovali svojo šolo in v šolsko poslopje postavili njegov doprni kip. To spominsko obeležje bo odslej v ponos šoli in štandredžu, ki z živahno prosvetno dejavnostjo vseskozi izpričuje svojo narodno in kulturno zavest.

Ime, ki ga zdaj ima štandredška šola, naj bo mlademu rodu v spodbudo, da bo rajši in večkrat segel po slovenski knjigi, predvsem pa da bo znal ceniti, spoštovati in čuvati dediščino, ki jo je tudi njemu zapustil Fran Erjavec.

LOJZKA BRATUŽ

Ob škofovih vizitacijah v slovenskih župnijah

Na vrsti je Štandrež

Štandreški otroci s svojim katehetom in učiteljicami na grobu prvega učitelja v Štandrežu Josipa J. Komavca

V nedeljo 9. novembra bo g. nadškof Peter Cocolin zaključil vizitacijo v Štandrežu. Zato si oglejmo, kako je s to največjo slovensko župnijo v goriški škofiji.

NEKAJ ZGODOVINE

Omenili smo že, da je bila v preteklosti župnija sv. Hilarija in Tacijana v Gorici župnija za vse ozemlje od Rožne doline do levega brega Soče. Zato je pod to župnijo spadala tudi cerkva sv. Andreja, ki je nastala sredi polja ob cesti iz Gorice v Sovodnje nedaleč od Soče. Nastala je sredi naselja, kjer so bivali kmetje, ki so obdelovali tamkajšnje njive. Zato so štandredžci bili kmetje in so to povečini ostali do druge svetovne vojne, ko so se razmere v Štandrežu korenito spremenile, da ne moremo več govoriti o štandredških kmetih.

Kdaj je nastala vas in cerkev sv. Andreja, ni mogoče ugotoviti. Msgr. Rudi Klincec piše v koledarju GMD za leto 1965, da je iz dokumentov stolne župnije v Gorici razvidno, da je leta 1588 bila podružna cerkev sv. Andreja precej bogata. Njeno premoženje so upravljali domačini sami in sicer so bili to cerkveni ključarji, dušno oskrbo so pa opravljali kaplani župnijske cerkve v Gorici.

Posebno delaven in zavzet je bil kaplan Blaž Cotič, ki je verjetno bil iz Sovodnj ali iz kake druge bližnje vasi. Ta kaplan je uvidel, da je cerkev premajhna, zato so staro cerkev porušili in leta 1663 zgradili novo, večjo. Tako je ostalo do leta 1780. Štandrež je do takrat pač narasel in drugi goriški nadškof Rudolf Edling je pri cerkvi sv. Andreja ustanovil stalno kaplanijo s stalnim kaplanom. Tako se je štandredž cerkveno vsaj delno osamosvojil.

Prvi stalni kaplan je bil Ivan Kulot, doma od Sv. Roka v Gorici. Ta duhovnik je začel leta 1785 pisati matične knjige, to je knjige krščenih, poročenih in umrlih. Malo manj kot sto let pozneje je štandredž postal vikariat, nato pa kuracija in je s tem dobil neodvisnost od stolne župnije v Gorici (1894).

V preteklosti je do prve svetovne svetovne vojne bil štandredž vas, ki je dala veliko izobražencev, med temi 15 duhovnikov. To so razni Tabaji, Marušiči, Budali, Lutmani, ki jih beleži kulturna zgodovina Goriške.

V začetju tega stoletja se je štandredž zelo razvil tako po številu prebivalcev kot po gospodarski moči. Stekla je južna železnica (1908), Gorica je postala dober trg za štandredško zelenjavo, posebno še za zgodnji krompir. Poleg tega je bližina mesta in prvih tovarn nudila štandredžcem

možnosti tudi za zaposlitev izven kmetijstva. Štandrež je civilno bil samostojna občina. Zaradi tega so občinski očetje imeli za malo, da niso samostojna župnija. Vsled tega je občinski svet zaprosil škofijo, naj bi štandredška kuracija postala samostojna fara (1908). Toda cerkvena birokracija je bila vedno počasna. Ko se je začela prva svetovna vojna (1914), vprašanje ni bilo še rešeno, rešilo se je šele leta 1924, ko je štandredž tudi formalno postal župnija.

ZUPNIK KOSOVEL

Štandrežci so imeli srečo, da je v začetku tega stoletja bil pri njih za dušnega pastirja Josip Kosovel. To je bil tih, a silno delaven duhovnik. Videl je, da je cerkev iz leta 1663 odločno premajhna za vedno večji štandredž. Zaradi tega je ljudi prepričal, da so podrla staro cerkev in zgradili novo v renesančnem slogu, kot jo vidimo danes. To se je zgodilo leta 1900. V prvi svetovni vojni je bila cerkev poškodovana, a ne porušena, zato so jo samo obnovili in nadškof Sedej jo je znova posvetil leta 1923. Josip Kosovel je tako postal prvi župnik v Štandrežu in je istočasno doživel dvojno posvetitev cerkve: ko je bila zgrajena in ko je bila po prvi svetovni vojni obnovljena. G. Kosovel se je navezal na štandredžce in štandredžci nanj; ostal je v štandredžu polnih 53 let. Ko je zavoljo starosti opešal, je med zadnjo vojno stopil v pokoj, a ostal v štandredžu vse do smrti leta 1949. Tudi pokopali so ga na domačem pokopališču.

Po njegovi upokojitvi je upravljali štandredž najprej dr. Alfonz Čuk, ki je leta 1948 odšel v ZDA in tam umrl kot profesor na St. Vincent's College v državi Pensilvaniji. Dr. Čuk je upravljali štandredško župnijo le dve leti, ko jo je prevzel Artur Zalatel. Štandrež je doživel dvojno zavezniško bombardiranje, prvo 18. marca 1944 in drugo na belo nedeljo 1945, ko je bomba padla prav blizu župnišča. Pri obeh bombardiranjih je bilo več žrtev med domačini. Strah, ki ga je ob tem užil g. Zalatel, je bil gotovo kriv njegove poznejše bolezni. Zato se je veliki štandredški župniji odpovedal leta 1951 in je na njegovo mesto prišel Stanko Stanič, ki je bil do leta 1944 za dušnega pastirja v Podgori. Stanko Stanič je umrl leta 1955. Za njim je eno leto upravljali štandredž msgr. Alojzij Novak, pomagal pa mu je domačin g. Jožko Štanta. Leta 1957 je prevzel župnijo mladi Hilarij Cotič, ki jo je nato leta 1960 prepustil sedanjemu župniku msgr. Jožefu Zoržu.

Večer slovenskega petja v Devinu

V nedeljo 26. oktobra je po dolgem premoru ponovno zaživelo kulturno življenje v Devinu. Dekliški zbor »Devina« je namreč tega dne priredil v prostorih vaške osnovne šole koncert »Sovodnjanskega noneta«. Tej pobudi se je odzvalo številno občinstvo iz okoliških vasi, nekateri ljubitelji petja pa so prišli tudi iz Trsta in Gorice.

Pozdravni nagovor je imela Anamarija Pahor, članica dekliškega zbora. Na kratko je orisala dosedanje delovanje obeh zborov in podčrtala, da je bil to prvi nastop »Sovodnjanskega noneta« v devinsko-kobrenski občini. Podčrtala je tudi težavne pogoje, v katerih delujeta dekliški zbor »Devina« in »Fantje izpod Grmade«, ki imata svoj sedež v tej vasi, kjer manjkajo ustrezni prostori za kulturno udejstvovanje.

Najprej so nastopila dekleta, ki so zapela sedem pesmi. Ob koncu vsake pesmi

so prisotni pohvalili devinske pevke z navdušenim ploskanjem. Nato so nastopili gostje, ki jih je občinstvo toplo sprejelo. Pod vodstvom dirigenta Zdravka Petejana so zapeli osem pesmi.

Po končanem koncertu so se člani obeh zborov in nekateri izmed občinstva (med katerim je bilo precej aktivnih pevk in pevcev) zadržali v veseli družbi. Zbora sta zapela še nekaj pesmi in ob tej priložnosti je dirigent Sovodnjanskega noneta podaril Dekliškemu zboru ploščo »Rožmarin«, ki so jo sovodnjanski pevci posneli pred kratkim.

Koncert je zelo dobro uspel in devinska dekleta so bila lahko zadovoljna, da se je njihovemu povabilu odzvalo toliko pozornih poslušalcev. Požrtvovalnim dekletom želimo, da bi še naprej gojila slovensko pesem in tako preprečevala, da bi kulturno življenje v Devinu zamrlo.

Katarina Legiša

Ob spominu na Stanka Staniča

Presenetilo me je, ko sem na koledarju ugotovil, da 29. oktobra poteče 25 let od smrti Stanka Staniča. Kako hitro teče čas! V tistem oktobrskem večeru smo se zadnjič poslovili od njega na štandredškem pokopališču. Bilo nas je veliko, saj je pokojni Stanko imel veliko prijateljev, poleg tega pa je vodil dve goriški župniji, Podgoro 20 let, štandredž zadnja štiri leta pred smrtjo.

Pri Katoliškem glasu smo se ga dolžni še na poseben način spominjati, ker je bil najprej v uredništvu Slovenskega Primorca, potem v uredništvu Katoliškega glasa in od leta 1950 po smrti msgr. Mirka Brumata tudi odgovorni urednik.

Stanko Stanič je bil doma iz Ceste pri Dobravljah. Staničeva hiša je poleg Stanka dala še enega duhovnika in sicer Viktorina, ki je pa tudi že umrl. Stanko se je rodil 20. novembra 1893. Teološke študije je končal med prvo svetovno vojno v Stični in bil posvečen leta 1917. Prva njegova služba je bila v Cerknem. Od tam ga je nadškof Sedej poklical v Gorico, ker je poznal njegove organizacijske in pisateljske sposobnosti. V Gorici je bil za kaplana na Travniku, potem pa je šel za župnika v Podgoro (1924). Med vojno se je leta 1944 poslovil od Podgore in se umaknil v notranjost Italije. Po vojni mu je nadškof Margotti ponudil mesto ekonomu v obnavljajočem se malem semenišču. Leta 1952 je pustil to mesto in sprejel upravo štandredške župnije. Ko je prišel v Stan-

drež, je bil še poln moči in veselja do dela. Toda prehitro se je pojavila bolezen, ki ga je potem spravila v grob; star je bil 63 let.

V okviru teh svojih duhovniških obveznosti je Stanko Stanič veliko svojega časa in moči posvetil našim skupnim ustanovam. Bil je med ustanovitelje Goriške Mohorjeve družbe, odbornik in pozneje predsednik Katoliškega tiskovnega društva, predsednik odbora za Alojzijeve šole, skupaj z Virgilom Ščekom in drugimi je ustanovil Društvo svečnikov sv. Pavla in več let urejal njegovo glasilo »Zbornik«. Nazadnje je sprejel še odgovornost za Katol. glas.

Toda Stanko Stanič ni bil samo organizator, bil je tudi pesnik in zgodovinar. V raznih revijah je objavil svoje pesmi religiozne vsebine; nekatere so uglasbili primorski skladatelji. Posebno ljubezen je imel do zgodovine. Pri GMD, v Slov. Primorcu, v Katol. glasu in drugod je objavil vrsto zgodovinskih slik raznih naših osebnosti iz preteklih časov.

Dr. Anton Kacin je ob njegovem grobu dejal: »Očrtati vse veliko delo rajnega g. Staniča ni lahko; to je naloga, katero bo morala rešiti slovenska kulturna zgodovina na Goriškem.« Ali bi ne bilo prav in primerno, da bi to nalogo opravil kdo v imenu GMD, ki bi potem izdala izbor najboljših Staničevih spisov? To bi bilo gotovo najbolj trajen spomenik pokojnemu Stanku Staniču, ki smo mu ga goriški Slovenci dolžni postaviti.

K. H.

Pozabljene obletnice

Ko smo bili pred kratkim v Severni Ameriki z ansambloma Galebi in Mavrica, smo prišli za koncert tudi v Chicago. V večmilijski metropoli predstavlja par tisoč Slovencev majhno kapljo v morju; in to, čeprav je slovenska prisotnost kvalitativno na visoki ravni in je tam blizu svetišče Lemont, slovenske Brezje v Ameriki, z grobom škofa Rožmana. Slovenstvo se ohranja izključno kot folklorna in zgodovinska zanimivost za mlajši rod.

Naša ansambla sta nastopala na prireditvi, kjer so se vrstili folklorne ples, zbo-

rovske pesmi in razni govori; publika je sedela po ameriški navadi za pogrbenimi mizami ter bolj ali manj pazljivo sledila dogajanju na odru; govorjena beseda z odra je prihajala največ kar v angleščini. Proslavljali so 30. obletnico slovenskih odjad na eni krajevnih radijskih postaj, istočasno so se spominjali 29. oktobra, slovenskega narodnega praznika. Vsakoletna prireditve v tem času je prav za spomin na to obletnico.

Večini od nas so morali razložiti, da gre za obletnico dneva, ko je bila prvič razglašena slovenska vlada v Ljubljani. Ta praznik je pri nas in v Sloveniji pozabljen, tako da mi zanj skoraj nismo vedeli. Pa vendar gre za pomemben mejnik v slovenski zgodovini. Vsi smo pač pod vplivom marksističnega zgodovinskega, ki pravi, da se je novejša zgodovina Slovencev začela z OF. Morali smo v tujino, na skromno polslovensko prireditve v Chicago, da smo zvedeli za dogodek, ki pomeni začetek slovenske države. Sicer so nekateri med nami šele v Ameriki kaj več zvedeli o škofu Baragi, o osebnosti škofa Rožmana, o pobitih domobrancih itd. Prava narodna zavest se v mladini ne more razviti brez poznanja resnične narodove preteklosti.

Slovenci v Ameriki vsaki skupini, ki pride k njim na gostovanje, radi postrežejo s podatki o dogodkih iz preteklosti, o katerih ne med nami ne v Sloveniji ni govora. Zato imajo skupine iz Slovenije na gostovanjih po Ameriki čuvaje, ki pazijo na stike z javnostjo. Pa vendar pride na dan marsikatera zanimiva novica. Tako da zlasti mladi ljudje zvedo, da niso bili domobranci sami zločinci in da je bil cilj Osvobodilne fronte komunistična revolucija itd. In skupine odnesejo s potovanja poleg dolarjev še nekaj pouka, ki prav gotovo ni zanje škodljiv.

Bš.

Stoletnica smrti misijonskega škofa

Daniele Comboni je v življenju misijonske delavnosti katoliške Cerkve pomembno ime. 25 let je deloval v Sudanu, kjer je pred njim že naš misijonar dr. Ignacij Knoblehar poskusil z ustanovitvijo misijona, pa ni uspel, saj so mu pomrli vsi misijonarji.

Daniele Comboni se je rodil 15. marca 1831 v kraju Limone sul Garda. Duhovnik je postal leta 1854 v Trentu. Ze leta 1857 je prvič odšel v Sudan in se nato ponovno vračal v kraje ob Nilu. Leta 1877 je postal apostolski vikar za te kraje, bil posvečen v škofa in si izbral za svoj sedež mesto Hartum. Vsled velikih naporov je komaj 50-leten umrl 10. oktobra 1881. Za seboj je pustil dve redovni družbi, moško in žensko vejo komboniancev. Moška veja ima danes 1.800 članov, ženska pa 2.200, ki delujejo predvsem v osrednji Afriki (Sudan, Uganda, Zaira), pa tudi v Latinski Ameriki, Srednjem vzhodu in Aziji.

Proslave Combonijevega leta so se uradno pričele v soboto 12. oktobra. Italijanska pošta bo v zvezi s stoletnico Combonijeve smrti izdala 14. marca 1981 posebno spominsko znamko.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Na plenarnem zasedanju UNESCO je afganistanski delegat Paktiarvel obtožil Sovjetsko zvezo, da si je popolnoma podvrnila njegovo deželo: »Moja država ni več svobodna,« je dejal. »Moje ljudstvo se bori le za svobodo, pravico do samoodločbe in za lastne pravice.« Po tej izjavi je vodja afganske delegacije zapustil Beograd in se zatekel v Zahodno Nemčijo, kjer je zaprosil za politično zatočišče. Tudi Faiqua Muhtarzad, prav tako članica iste delegacije, je iz protesta do sovjetske navzočnosti v Afganistanu zapustila Beograd in se zatekla v Švico.

■ Ustavno sodišče v Varšavi je sicer uradno priznalo avtonomni sindikat poljskih delavcev »Solidarnost«, a vneslo v pravila nov člen, ki priznava komunistični partiji vodilno vlogo v državi. Voditelj omenjenega sindikata Lech Walesa je v zvezi z odlokom sodišča dejal, da s tako odločitvijo ni zadovoljen in da »to ni tisto, kar so hoteli poljski delavci«. Vse kaže, da bodo voditelji sindikata vložili priziv proti vsiljeni spremembi statuta.

■ Ker je dosedanji predsednik sovjetske vlade Aleksej Kosigin iz zdravstvenih razlogov odstopil, je vrhovni sovjet za njegovega naslednika imenoval 75-letnega Nikolaja Tihonova, po poklicu metalurškega inženirja. Tihonov je bil ves čas, odkar je postal Brežnjev glavni tajnik partije, zvest izvrševalec njegovih smernic. Zahodni opazovalci pa ugotavljajo, da ostaja oblast v Sovjetski zvezi še naprej v rokah »velikih starih«, ki krčevito ovirajo dostop do oblasti mlajšim silam.

■ V kraju Ortuella, ki leži 20 km od baskovske prestolnice Bilbao v Španiji, je prišlo na tamkajšnji osnovni šoli do silovite eksplozije kotla centralne kurjave. V šoli je bilo tedaj nad 700 otrok. Eksplozija je terjala 51 smrtnih žrtev: 48 otrok in 3 odrasle osebe, nad 30 pa jih je bilo prepeljanih v bolnišnico.

■ Egipčovski predsednik Sadat je odprl pri mestu Suez podvodni predor, ki povezuje pod sueskim kanalom Egipt s sinajskim polotokom. Predor je dolg 4.220 m in širok 7 m. Gradili so ga samo dve leti, sodelovala pa so severnoameriška, britanska, belgijska in avstrijska podjetja. Skozi predor so napeljane tudi cevi za namakanje sinajske puščave z vodo iz Nila.

Nastop enotnega šolskega odbora za Goriško

Enotni šolski odbor za Goriško je v zvezi z nerazumljivim zadržanjem ministrstva za javno vzgojo, ki se ni izdalo dovoljenja za odprtje 1. razreda slovenske osnovne šole v Ronkah ter v zvezi s 1. razredom osnovne šole v ul. V. Veneto v Gorici, kjer ni še prišlo do razdelitve razreda, čeprav obiskuje ta razred 26 otrok, objavil posebno izjavo, ki je bila poslana v Rim na ministrstvo za javno vzgojo, na predsedstvo ministrskega sveta in na notranje ministrstvo, osrednji urad za obmejna področja in etnične manjšine.

Misijonska prireditev v Gorici

Kakor vsako leto je tudi letos misijonska prireditev v Katoliškem domu v Gorici prisklala polno število ljudi, ki so dvorano napolnili. Priklicala jih je gotovo igra Števerjanec in tudi bogati srečolov, ki so ga pripravile članice misijonskega oddelka. Mnogo je bilo družin z otroki, saj je tudi lepo vreme vabilo zlasti ljudi iz okolice na to prireditev. O števerjanski dramski skupini, ki je nastopila v igro Janca Jalna »Srenjas«, smo že poročali, ko so v domači vasi imeli premiero. Lahko dodamo, da so to pot pred tako polno dvorano zaigrali še bolj sproščeno in doživeto. Občinstvo je bilo nad podajanjem tega dela zadovoljno.

Tudi pri srečolovu je bilo izredno živo, saj je bil letos v novem prostoru ob dvorani, ki bo služil za bar in tudi še za marsikaj drugega, kot smo videli ravno v nedeljo. Skoda, da se je misijonar Stanko Pavlin zadržal na svojih potih po Italiji in ni mogel biti navzoč na prireditvi, kot je obljubil.

Ob koncu se misijonski odsek zahvaljuje vsem številnim Goričanom, ki so prispevali dobitke za srečolov, kakor tudi števerjanskim igralcem za lepo podano igro.

Srečanje z občani iz Štmavra

Na pobudo krajevne skupnosti je bil prejšnjo sredo v Štmavru sestanek, ki sta se ga udeležila občinska izvoljena predstavnika Slovenske skupnosti, odbornik dr. Damjan Paulin in svetovalec prof. Andrej Bratuž.

Štmavski predstavniki so iznesli vrsto perečih problemov, ki zadevajo vaško skupnost. Predvsem gre za vprašanje uporabe šolskih prostorov, ki bi morali zlasti biti na razpolago za krajevne potrebe, med njimi zlasti prosvetne. Nato so podčrtali tudi nujno rešitev problema javnih del. Pri cestnih delih na Sabotinu so namreč nastale občutne nevarnosti, kot npr. padanje kamenja tudi do samih hiš. Nevarnost je prav tako velika v zadevi prevoza (tudi šolskega avtobusa). Zato je treba tu takoj nastopiti in podvzeti primerne ukrepe.

Predstavnika SSK sta že naredila nekaj korakov za reševanje problema. Odbornik Paulin je osebno pozanimal goriškega župana in prefekturo, svetovalec Bratuž pa je vložil na župana pismeno interpelacijo z zahtevo po hitrih ukrepih.

Doberdob

Občinska seja. V sredo 23. oktobra je bila v Doberdolu druga občinska seja. Po poročilu župana dr. Maria Lavrenčiča je občinski svet sprejel resolucijo o zahtevi po takojšnjem odprtju slovenske šole v Ronkah, ki je bila leta 1957 ukinjena zaradi premajhnega števila otrok. K temu je pripomoglo tedanje politično stanje, ki je oviralo nemoten rast slovenskega življa v Laškem. To resolucijo bo občinska uprava poslala vsem odgovornim oblastem in poskrbela za njeno objavo v sredstvih javnega obveščanja. Nato smo prešli na dnevni red, ki je obravnaval položaj občinskih uslužbencev in prišli do zaključka, da bo treba čimprej dopolniti njih število in s tem čim boljše izpolnjevati obveznosti občinske uprave.

Odobrili smo nov pravilnik občinske knjižnice in s tem v zvezi obnovili tudi komisijo, ki bodo v njej delovali Viljem Gergolet, Karel Ferletič, Renco Frandolič, Ladi Gergolet in Marija Jarc.

Po odobritvi stroškov za javna dela na šolskih poslopih v Jamljah in v Dolu se je prešlo na »nepriustransko« razdeljevanje podpor družtvom in občin, s katerim pa, po našem mnenju, hoče občinska uprava določiti, kaj je kulturno delovanje.

Dovolj je, da pomislimo, da za občinsko upravo v sklopu društva »Hrast« ni nobenega kulturnega delovanja, če izvzamemo nastop, ki ga je omenjeno društvo imelo

na proslavi 25. aprila letos. Tedaj bi pevski zbor društva »Hrast« moral nastopiti s programom, ki so ga predhodno sporazumno določili. V zadnjem trenutku pa je »zmanjkalo« časa in se je moral program skrajšati za polovico, seveda v škodo društva »Hrast«. Vse drugo delovanje tega društva pa je sploh brez pomena, zato ker ga društvo ne izvaja po programu in željah občinske uprave.

Sem spada tudi delovanje glasbene šole, ki je zanj občinska uprava »zvedela« šele na zadnji občinski seji in priznala vrednost njenega delovanja. Lepemu številu staršev, mladine kakor tudi mnogim prijateljem glasbe in slovenske pesmi pa je že dolgo znano, kar določeni dopisniki vztrajno ignorirajo, da ta šola deluje v Doberdolu že osmo leto s povprečnim številom 25 učencev. Na njej se z uspehom poučujejo klavir, harmonika in Orff instrumenti. V sklopu te šole je tudi mladinski zbor, ki je že dostikrat nastopal v Doberdolu, v Standrežu in Gorici; gojenci šole klavirja so nastopili tudi že na radiu. Po našem mnenju so obveščevalni viri dovolj verodostojni, zato se zdi nesmiselno izgovarjanje, da glasbene šole ni nihče prijavil občinski upravi in da je tako tudi ni nihče zastopal ob razdeljevanju podpor.

Za zaključek naj še povemo, da je občinska uprava dodelila primerno nagrado tudi krajevni sekciji VZPI ob odobritvi stroškov za občinski praznik, ki ga je priredila omenjena sekcija. Torč ni res, kar trdi dopisnik tržaškega dnevnika, da je bila krajevna sekcija VZPI ob razdeljevanju podpor izvzeta.

KRATKE NOVICE

SSK in manjšinski stiki

Pretekli dnevi je bil v Meranu na Južnem Tirolskem študijski posvet o vprašanju jezikov in združenju Evropi, ki ga je priredila univerza v Tridentu. Na njem je sodelovalo veliko strokovnjakov in tudi političnih predstavnikov. Za deželno Slovensko skupnost sta bila prisotna predsednik Andrej Bratuž in tajnik Drago Štoka, ki sta imela tudi pogovore s predstavniki strank Unione Valdotaine iz Aoste in PPTT iz Tridenta. Zavzela sta se za nadaljevanje manjšinskega sodelovanja v alpskem loku in za vložitev zakonskega osnutka Slovenske skupnosti o globalni zaščiti v rimskem parlamentu.

Papež v Nemčiji

Od 15. do 19. novembra bo sv. oče obiskal nekatera mesta v Zahodni Nemčiji. Neposreden povod za papežev obisk v Nemčiji bo 700-letnica smrti sv. Alberta Velikega, kölnskega nadškofa, cerkvenega učitelja in znanstvenika.

Protest perujskih škofov

Pet perujskih škofov je objavilo protest zoper ravnanje bolivijske vlade, ki je zaprla več duhovnikov in redovnikov, češ da rušijo s svojimi izjavami sedanjo oblast. Med njimi je pater Julio Tumiri, ki je predsednik komisije za človekove pravice v Boliviji. Perujski škofje so tudi obsodili gonjo zoper nadškofa v La Paz Jorjeja Hurtado Manrique. Tudi bolivijska konferenca škofov je izrazila omenjenemu nadškofu vso svojo podporo in odobrava njegova stališča.

Naš koledar

Duhovska zveza v Trstu je izdala stenski koledar za leto 1981. Koledar je »naš«, ker ima za vsak mesec posebej barvno sliko kake naše cerkve na Tržaškem ali Goriškem. Slike so razdeljene pravično: šest za Tržaško in šest za Goriško. Izdajatelj obljublja, da bodo prihodnje leto prišle na vrsto tiste cerkve, ki jih v letošnjem koledarju ni. Poleg običajnih podatkov za vsak mesec posebej je dodan še kratek življenjepis enega izmed svetnikov, ki goduje v tistem mesecu. Dodani so še programi raznih tradicionalnih manifestacij za vsak mesec (cerkveni shodi, tradicionalni cerkveni koncerti, naslovi vseh slovenskih župnij v tržaški in goriški škofiji). Koledar je tudi grafično vzeto okusno delo, ki bo v okras vsaki hiši ali zakristiji.

Na voljo je v knjigarni Fortunato v Trstu, v Katoliški knjigarni v Gorici, na upravi Katol. glasa ter po tistih župniščih, ki bodo koledar naročila. Cena je 2.000 lir. Koledar je gotovo vreden svoje cene.

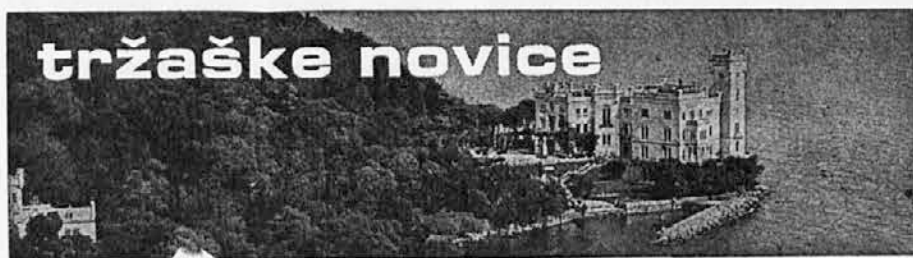
Prva dva kulturna večera v Trstu

S prvim ponedeljkom v oktobru je Društvo slov. izobražencev v Trstu začelo z vrsto novih kulturnih večerov. Prvi je bil posvečen Poljski in njeni današnji stvarnosti. Številnim udeležencem so se pri okrogli mizi predstavili Stojan Spetič, prof. Jože Pirjevec in Sergij Pahor. Čeprav je tehnični vodja večera omenil, da sogovorniki ne predstavljajo svojih strank, so vendar imenovani ostali zvesti vsaki svoji ideologiji. Zelo vneto so posegli v debato tudi številni prisotni. Tako glavni trije diskutanti kakor glasovi iz dvorane so nam prikazali vso nezavidljivo stvarnost, v kateri živi današnja Poljska, ki do 1945 ni imela organiziranih partijcev. Najnovejši dogodki z novimi delavskimi sindikati »Solidarnost« pričajo, kako težko se razvijajo svobodne organizacije v nesvobodnih državah.

Drugi kulturni večer 13. oktobra je bil posprava letošnje Drage. Kakor je imela Draga letos v avgustu zelo veliko udeležbo, istega ne moremo reči o tem večeru. Tržačani očitno prepuščajo tako organizacijo kot pospravo Drage njenemu prizadevnemu vodstvu. Na tem zanimivem večeru

je prišlo na dan, da se za Drago zanimajo premnogi prej in potem. Tržaški radio je več tednov pred Drago povedal, da je to veliko kulturno srečanje kakor vse prizadevanje katoliških laikov v Trstu pod varstvom duhovnikov. Poročevalec kulturne kronike je sklepal tako: ker so na sporedu glavne teme z verskega in katoliškega področja, ker bodo verjetno zato predavatelji predvsem duhovniki, zato je Draga pod kuratelo duhovnikov. Kritiziral je tudi anonimnost predavateljev in celo izjavil, da ni vreden svobodne tribune, kdor se ne upa z imenom predstaviti udeležencev pred Drago.

Letošnja Draga pa je imela tudi močne »pozovovne«, razumljivo za mejo. Ljubljansko »Delo« kakor tudi »Ljubljanski dnevnik« sta veliko in preveč pisala. Ljubljanski popoldnevnik si je dovolil celo žalitev, da je namreč Draga na Tržaškem zbirališče »jezihnih mož in vojnih zločincev«. To je približno tako, kakor če bi mi zapisali (ne po načelu »milo za drago«), da je neki ljubljanski klub zatočišče nemočnih sodnikov in povojnih zločincev.

Srečanje tržaške Cerkve s svojim škofom

V ponedeljek 20. oktobra v okviru ponedeljkovih večerov, ki se že dolgo let vrstijo v prostorih Slovenske prosvete v ul. Donizetti 3, je bilo na sporedu srečanje slovenske tržaške Cerkve s škofom Bello-mijem. Za to je dal pobudo pastoralni urad.

Probleme je prikazal odgovorni za pastoralni urad, dr. Stefančič je spregovoril v imenu slovenskih članov pastoralnega sveta, s. Maris Stella je prikazala delo slovenskih redovnic med nami, prof. Tomaž Simčič pa je spregovoril v imenu mladih. Vsem tem vprašanjem in nelahkim problemom je odgovoril škof Bellomi. Ker zasluži to srečanje pozornost vseh zamejskih Slovencev, bomo na željo slovenskih članov pastoralnega sveta in slovenske duhovščine iz tržaške škofije za prihodnjo številko izdali posebno prilogo, ki se bo obširno bavila z vsemi problemi, ki so prišli na vrsto na omenjenem srečanju.

Osporavana dvojezičnost

Ze na seji šentjakobskega rajonskega sveta 3. oktobra se je mlad svetovalec iz vrst Liste za Trst s tipično »italijanskim« priimkom Czeike de Halburg obregnil ob dejstvo, da je predsednik Spaccini nalepil na oglasno desko poleg italijanskega napisa z opredelitvijo rajona tudi slovenskega. Tudi ob drugih priložnostih so predstavniki DC in Liste za Trst s preglašovanjem drugih svetovalcev Liste za Trst vsakikrat preprečili, da bi bili razglasi, vabila in obvestila rajonskega sveta dvojezični.

Zato je tudi na sestanku v četrtek 23. oktobra prišlo do žolčne razprave o dvojezičnosti. Zaključek razprave, ki se je je udeležilo številno občinstvo, je bil tak, da naj bi se na prihodnji seji dokončno odločalo o dvojezičnosti v šentjakobskem rajonskem svetu.

Odbor sekcije Slovenske skupnosti za področje Sv. Jakoba obsoja takšno nestrpno in nezrelo zadržanje predstavnikov omenjenih političnih skupin, ki se prištevajo med demokratične sile v našem mestu, ter jih poziva, naj opustijo svoje anahronistično stališče do konkretnega uveljavljanja pravic pripadnikov slovenske manjšine, kajti slednja ima pravico do uporabe svojega jezika in javnih odnosih in razglasih ne gleda na svojo številčno moč.

Vsekakor si upamo brez pretiravanja trditi, da živi na področju konzulte Sv. Jakoba okoli 7.000 Slovencev, katerim je treba, tudi na ravni krajevnih svetov, dati vse možnosti, da se prepoznajo v enakopravnem zadržanju rajonske konzulte do njih in njihovega materinega jezika. Trenutni primer dvojezičnega lepaka je samo eden od konkretnih primerov, kjer se mora odražati narodnojezična enakopravnost Slovencev in Italijanov.

Zaradi posledic usodnih povojnih dogodkov slovenska sestavina šentjakobskega področja ni še mogla priti neposredno do izraza v javnoupornem telesu rajonskega sveta. Toliko je res, da kljub močnemu številu ni bil vanj izvoljen noben Slovenec, za izvolitev na listi SSK pa je manjkalo 26 glasov. Zato bo naloga SSK, da na pri-

hodnjih volitvah izvoli svojega predstavnika v ta rajonski svet.

Zanimivo srečanje v DSI v Trstu

V Društvu slovenskih izobražencev je bilo pretekli ponedeljek 27. oktobra srečanje s člani ansambla »Galeb« in terceta »Maverica«. Prisotni so mogli ob sliki in besedi podoživljati nastope, kraje in ljudi, ki so jih člani obeh glasbenih skupin videli in doživeli na dolgi in razgibani poti.

Da bi se tudi naši bralci mogli seznaniti s tem potovanjem ter zanimivostmi v ZDA in Kanadi, bomo prihodnji teden pričeli v obliki podlistka z objavljanjem tega potopisa. Spremljale ga bodo izvirne slike.

Odobrena cestna povezava Opčine-Fernetiči

Komisija za promet pri deželnem svetu je soglasno odobrila zakonski predlog, ki pooblašča deželno upravo, da prevzame gradnjo odseka avtoceste Opčine-Fernetiči. V ta namen bo dežela morala podpisati pogodbo z vsedravnim podjetjem ANAS. Odsek avtoceste predvideva odlok predsednika republike in je del določb za uredništev Osimskega sporazuma ter s tem povezane gradnje infrastrukture. Med drugim obvezujejo te določbe ANAS, da urednišči glavne povezave med avtocesto A-4 (Benetke-Videm-Trst) ter glavnimi mejnimi prehodi tržaške pokrajine.

Mariborski mladinski zbor v Trstu

V petek 24. oktobra je Glasbena Matica v Trstu začela svojo koncertno sezono. Pred hvaležno občinstvo se je postavilo okrog 70 mladih pevcev, ki verjetno preživijo vse svoje izvenšolske ure pri pevskih vajah. Kar so pokazali s svojim odličnim nastopom, more biti sad le vztrajnega in zavzetega dela, ki ga pri mladini sedanjih časov ne bi pričakovali. To je potrdila vsa dvorana ne samo z živahnim odobravanjem, ampak tudi z živo besedo ob zaključku. Če bi kdo registriral vse pohvale, začudenje in dobrohotno kritiko odhajajočih, bi imel na traku dokaz, kako Tržačani cenijo prizadevanje mladine, njihovih dirigentov in vzgojiteljev.

Mariborčani so nam zapeli vrsto slovenskih in drugih zelo zahtevnih novih pesmi za mladinske zборе; tri pesmi je spremljala na klavirju prof. Nevenka Hohjanc, dirigiral je ustanovitelj zbora in vodja Branko Rajšter.

Tudi polaganje rož na grobove padlih v znamenju zapostavljanja

Ze dolgo vrsto let se zadnje dni oktobra vrši po tržaških solah zbiranje cvetja na grobove padlih. Vojaške oblasti smatrajo za »vojna pokopališča in fojbe« vojaško pokopališče pri Sv. Ani, vojaški del občinskega pokopališča istotam, avstrogrški pokopališči pri Proseku in pri Nabrežini, fojbi pri Bazovici in Repentabru, ki da so »edina mesta pokopa, za katera skrbi Generalni komisariat za počastitev padlih v vojni pri obrambnem ministrstvu«. Seznam teh »mest pokopa« da je oktobra 1977 odobril mešani odbor za proslave, ki se je sestal na prefekturi pod predsedstvom vladnega komisarja Molinarija.

Sindikata slovenske šole — Trst je v zvezi s tem vprašanjem prišel do ugotovitve, da je ta seznam nepopoln in diskriminatorčen do tistih, ki so bili umorjeni v Rižarni ali so padli v vrstah jugoslovanske armade v borbi zoper nacifašizem in za osvoboditev Trsta. Zato meni, da je nesprijemljivo, da bi slovenski učenci in dijaki kakorkoli prispevali k javni in uradni počastitvi padlih, ki so se do njih njevali zoper interese slovenskega naroda, zlasti še, ker so popolnoma prezrti grobovi tistih, ki so z žrtvijo svojega življenja pripomogli, da imajo sedaj slovenski učenci in dijaki pouk v materinem jeziku.

Zato omenjeni sindikat poziva Generalni komisariat za počastitev padlih v vojni, da čimprej ugotovi število onih, katerih posmrtni ostanki ležijo v bivšem premo-govniku pri Bazovici in v jami pri Bršljanovci pri Opčinah, poveljstvo tržaške garnizije in mešani odbor za počastitve pa naj čimprej vključita v spisek mest pokopanih padlih v vojni tudi grobove tistih, ki so padli v vrstah partizanskih odredov, jugoslovanske armade in bili ubiti v Rižarni. Dokler se to ne zgodi, naj se po slovenskih solah ne zbira cvetja za grobove padlih, učenci in dijaki slovenskih šol pa naj cvetje ponese raje na grobove tistih borcev, ki so padli za slovensko stvar.

Dolina

Seja občinskega sveta. Bila je 17. oktobra in so bili na dnevnem redu v glavnem sklepi redne uprave, med katerimi je kritje primanjkljaja letošnjega Praznika grozja, v zvezi s katerim so svetovalci SSK izrazili nekatere pripombe glede načina izvedbe in vrednotenja domačega grozja.

Župan je poročal o raznih zadevah, kot je uvedba avtobusne proge tudi za Jezero ter ojačenje vodovoda na kraškem območju občine ter v Borštu. Odprtje srenjske hiše v Mačkoljah je preloženo na 9. november.

Med vprašanji in priporočili naj omenimo, da je načelnik skupine SSK Sergij Mahnič vprašal, kako je s komisijo za toponomastiko ter z delovanjem komisije za smetarsko službo ter opozoril na pomanjkljivo javno razsvetlavo pri šoli v Borštu in ponekod v Ricmanjih.

Župan je odgovoril, da je vprašanje študijske komisije za toponomastiko v preučevanju, komisija za preureditev smetarske službe pa da se je pred časom parkrat sestala.

Poslovanje finančnega leta 1979 se je zaključilo s preostankom 65 milijonov lir, ki jih namerava občinska uprava uporabiti za spopolnitev mehanizacije raznih uradov in tehničnih služb (20 milijonov), za nakup manjšega stroja za asfaltiranje cest (15 milijonov) ter za dodatne stroške k dokončanju obnovitve srenjske hiše v Mačkoljah (30 milijonov lir), ker da zadevno posojilo ne zadošča več.

Nabrežina

Zlata maša. Preteklo nedeljo je opravil v Nabrežini svojo zlato mašo g. Srečko Rejc, ki je tu deloval polnih 30 let. Okrašena cerkev, petje mešanega zbora, pokradva, čestitke, šopki rož, nastop srednješolske mladine in zlasti številna udeležba so nudili dostojen okvir zlatomašniškemu slavlju. G. zlatomašnik je z jasnim glasom v kratkem, a jedratem govoru izrekel hvaležnost Bogu in vsem župljanom, pri tem pa tudi poudaril zvestobo večnim idealom. Ob koncu je vsakemu prijazno stisnil roko in podaril spominsko podobico, nabirko pa namenil za žrtve potresa v Alžiru. Tudi pri drugi maši je spregovoril vernikom italijanskega jezika in obudil spomine na svoje 30-letno delovanje v fari. Priporočil je tudi zavzetost za duhovne poklice. G. zlatomašniku voščimo zdravje in še na mnoga leta!

Večerna nedeljska maša v Nabrežini je v zimskem času ob 17. uri.

■ Generalna skupščina OZN v New Yorku je z veliko večino glasov (93 za, 23 proti, 22 se jih je vzdržalo) sprejela resolucijo, naj se vietnamske enote umaknejo iz Kampučije, ljudstvu te države pa omogoči, da si pod nadzorstvom Združenih narodov samo izbere svojo vlado. Kampučijska od Vietnamske kontrolirana vlada je seveda resolucijo že zavrnila kot »nezakonito, nepomembno in ničvredno«.

■ Hud potres, 7,5 stopnje po Mercallijevi lestvici, je prizdejal deželo Oaxaca v Mehiki. Največje razdejanje je utrpelo mesto Huajuapán, ki je skoro popolnoma porušeno. Ne ve se še točnega števila smrtnih žrtev; dosejdanje vesti govore o najmanj sto mrtvih.

★

Za misijone: Marica in Dragica Klanjšček namesto cvetja na grob Alojza Terpina 10.000; Ana Zini 50.000; Angela Peric 10.000; Marija Trinko 20.000 lir.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

vabi na

ZILJSKO OH CET

(Vahcit pr Zile)

v besedi, glasbi in plesu. Nastopili bodo zbor iz St. Jakoba v Rožu na Koroškem, recitatorji in folklorna skupina »France Marolt« iz Ljubljane, skupno nad šestdeset sodelujočih. Nastop bo v Katoliškem domu v Gorici v **nedeljo 9. novembra ob 16.30.** Vsi prisrčno vabljeni!

Radio Trst A

Spored od 2. do 8. novembra 1980

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Godalni orkestri. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.00 Mladinski oder: »Dobri lajnar«. 11.30 Nabožna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek... 14.10 »Elsenberška igra«, radijska igra. 15.15 Sport in glasba.

Ponedeljek: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Koncert. 11.00 Mladinski oder: »Junak Hon Kilj Ton«. 11.30 Beleška. 12.00 Kulturni dogodki. 12.40 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem (ponovitev). 13.20 Primorska poje. 14.10 Otroški kotichek: Tik-tak. 14.30 Roman »Doktor Živago«. 15.00 Glasbeni ping pong. 17.00 Vokalno instrumentalna dela tržaških skladateljev. 18.00 Kulturno pismo.

Torek: 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom. 10.10 Komorna glasba. 11.30 Beleške. 14.10 Otroci pojo. 16.00 Poslanstvo Ciril-Metodove šole (ponovitev). 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Nove plošče. 18.00 Josip Tavčar: »Nikova pravljica«.

Sreda: 8.10 Cvetje hvaležno odklanjamo. 10.10 Koncert. 11.30 Beleške. 12.00 Pod Matjurjan. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.20 Naši zbori. 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature. 14.30 Roman »Doktor Živago«. 15.00 Nove plošče. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mladi izvajalci; Cecilijanka 1979. 18.00 Gledališki trenutek.

Četrtek: 8.10 Slovenske banke in posojilnice na Goriškem. 10.10 Simfonična glasba. 11.30 Beleške. 12.00 Gledališki trenutek (ponovitev). 14.10 Mladi pred mikrofonom. 14.45 Trinajst romanov. 15.00 Pišite, predvajali bomo. 16.00 Potovanje v Ameriko (ponovitev). 17.00 Kulturna kronika. 17.10

Samospevi. 18.00 Četrtkova srečanja. 18.30 Kulturne rubrike naših tednikov.

Petek: 8.10 Stanje slovenskih šol v zamejstvu... 10.10 Operna glasba. 11.30 Beleška. 12.00 Na goriškem valu. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.20 Seghizzi 1980. 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka? 14.30 Roman »Doktor Živago«. 15.00 Doba kantavtorjev. 16.00 Zabavna glasba. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki. 18.30 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem.

Sobota: 8.10 Koder teče, ondod moči. 10.10 Koncert. 11.30 Beleška. 12.00 Oddaja o Reziji. 14.10 Otroški kotichek: Tomi na obisku. 14.30 Gremo v kino. 14.40 Glasba od A do Z. 16.00 Izbori iz rock-oper. 16.30 Poslušali boste. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Slovenski zbori. 17.30 Na goriškem valu (ponovitev). 18.00 »Najmočnejša«, enodejanka. 18.45 Vera in naš čas.

Ljubljanska TV

Spored od 2. do 8. novembra 1980

Nedelja: 13.00 Jugoslavija, dober dan. 17.40 Nikoli nisem prepeval svojemu očetu, ameriški film. 20.00 Ščuke pa ni, ščuke pa ne. 21.00 Dokumentarna oddaja.

Ponedeljek: 17.15 Vrtec na obisku. 18.20 Jezik v javni rabi. 18.40 Pop godba. 20.00 Drago Jančar: Nenavadni dogodki v kotu, drama. 21.15 Kulturne diagonale. 22.10 Ni daleč, jugosl. film.

Torek: 17.15 Dimnikarček se potepa po svetu. 17.25 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu: Tanec. 17.55 Pisani svet. 20.00 Dovolj hrane na lastni zemlji. 20.55: Trsje in blato, španska nadalj. 22.05 Balet.

Sreda: 17.30 Prišla je miška iz mišnice. 17.45 Rubens. 18.10 Primorska poje. 20.00 Diskretni šarm buržoazije, francoski film.

Četrtek: 17.05 Kristalni steber, francoski film. 17.20 Kruta gora Jannu, češki film. 17.50 Zadnja dirka, otroška serija. 18.30 Nasilne vselitve. 20.00 V živo.

Petek: 17.05 Lutke. 17.30 Družina Smola. 17.55 Planšarji Janeza Jeršinovca. 18.50 Varstvo pri delu. 20.00 Kar bo, pa bo. 21.05 Washington za zaprtimi vrati, amer. nad.

Sobota: 13.25 Nogomet Olimpija: Radnički (Niš). 15.35 Petrova pisma iz mesta, film. 17.10 Košarka Kvarner: C. zvezda. 18.45 Naš kraj. 20.00 Bolnišnica na koncu mesta, nadalj. 20.55 Ulice San Francisca, ameriški film.

OBVESTILA

Maša za Slovence v Ronkah in Tržiču bo v nedeljo 9. novembra ob 11.30 v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah. Med mašo bo pel zbor »Fantje izpod Grmade«.

Sekcija SSK v Sovodnjah bo položila na praznik Vseh svetih 1. novembra venec k spomeniku padlim v Gabrjah ob 10.30.

Seja ZSKP bo v ponedeljek 3. novembra ob 20.30 na sedežu v Gorici.

Slov. goriški skavti in skavtinja se bodo spomnili svojih rajnih s posebno mašo, ki bo na Peči v nedeljo 2. novembra ob 11.30. Prej bodo obiskali naša pokopališča.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi na sv. mašo za vse pokojne člane in članice, ki bo v ponedeljek 3. novembra ob 17.30 v Marijinem domu, ul. Risorta 3 v Trstu. Sledi srečanje s skupino mladih iz Trsta, ki so letos obiskali ekumensko središče Taizé v Franciji.

Sprememba programa radia Trst A. V nedeljo 2. novembra bo prenos službe božje ne ob 9. uri iz Rojana kot običajno, marveč ob 10. uri iz katedrale sv. Justa v Trstu. Ob 9. uri pa bo glasbena matineja.

Tečaj za vodje mladinskih zborov. V petek 7. novembra se bo ob 16.30 začel na sedežu ZCPZ v ul. Donizetti 3 v Trstu tečaj za vodje otroških in mladinskih zborov.

Nova salezijanska knjižica šteje 73 vsebuje veselo, spodbudno, optimistično poročilo dr. Fr. Rodeta o njegovem enomeščnem obisku med slovenskimi misijonarji na Madagaskarju. Naslov knjižice »Mesec dni na Rdečem otoku«, strani 80, cena v knjigarnah 500 lir. Vzemi, beri, pokloni kot darilce mlademu človeku! Uvod v zanimivo in prijetno knjižico je napisal prof. Rebula.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: U. C. 200.000 lir. N. N. v spomin na pok. starše: za slovenske misijone in za lačne po svetu po 30.000 lir, za slovensko župnijo v Gorici, za duhovniške poklice in za Sv. goro po 10.000 lir.

C. Č., Sovodnje: za sekcijo krvodajalcev v Sovodnjah, za glasilo SSK »Naša pot« in za »Katoliški glas« trikrat po 5.000 lir.

Bandelj Pepca in hčerka Anica: za cerkev na Kontovelu 20.000 in za popravilo orgel v Rojanu v spomin pok. Ivana Bandelj 30.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Matilda Grgič namesto cvetja na grob Amalije Zerjal 12.000; botra ob krstu malega Danijela 25.000; ob istem dogodku družini in sorodniki krščenca 25.000; sin v spomin pok. mame Gine 20.000; sestra Lidija z družino v spomin na brata Maria Toroš 100.000; Marcela Hrovatin 1.000 lir.

Vera in Dušan Hmeljak, Trst: v spomin Antona Maverja za Sv. goro 20.000 lir in za misijone 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: M.M.M. 30.000; M. O. 50.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: Marija Vončina, Trst 50.000; Marija Fabjan-

čič, Kolonkovec 10.000; N. N., Trst 10.000; E. Z., Trst 20.000; N. N., Domjo 10.000; družina Kodarin, Kremenka 7.000; Pina Giral-di, Trst v spomin pokojne Marije Trošt 5.000; sestre Stopar, Trst v spomin na pok. starše 10.000; Marija Fabjan, Trst 10.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: družina Žuljan-Romano, Ricmanje ob obletnici smrti moža in očeta Marija 10.000; Marta Komar, Ricmanje ob obletnici smrti moža Donata 7.000 lir.

Za Sveto goro: Angela Sirico v spomin Rafaele Sirca 25.000; Julita Cernic, Standerž Mariji v zahvalo 50.000 lir.

Za žrtve potresa v Alžiriji: Lojzka Podgornik 5.000 lir.

Za lačne po svetu: družini in sorodniki ob krstu malega Danijela 25.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 15% davek IVA.

Odgovorni urednik: *mgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

+

Dne 25. oktobra je odšla v večno življenje naša predraga

MARIJA ABRAM

To žalostno vest sporoča in priporoča pokojno v molitev žalujoča

sestra Anica

Trst - Nabrežina, 25. oktobra 1980

ZAHVALA

Ganjeni ob dokazih sočutja ob smrti naše drage

MARCELINE ŠKORJANC

se toplo zahvaljujemo vsem, zlasti še g. župniku Antonu Prinčiču, pevskeemu zboru, darovalcem v dobre namene v njen spomin in vsem, ki so se udeležili pogrebne maše in našo drago pokojnico spremili na domače pokopališče.

Steversjan - Gorica - Nova Gorica, 24. oktobra 1980

Bratje in sestre ter sorodniki

56. Svetovni dan varčevanja

31. oktobra 1980

VARČEVALCI:

slovenski denarni zavodi na Goriškem in Tržaškem vas vabijo in vam nudijo najboljše pogoje

- Kmečka banka - Gorica
- Kmečka in obrtna posojilnica in hranilnica - Sovodnje
- Kmečka in obrtna posojilnica in hranilnica - Doberdob
- Kmečka in obrtna posojilnica in hranilnica - Nabrežina
- Hranilnica in posojilnica - Opčine
- Banca di Credito di Trieste
- Tržaška kreditna banka s.p.a. - Trst